Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda)

25. november 2020*

Dokumentidega tutvumine – Määrus (EÜ) nr 1049/2001 – Euroopa Ühenduse ja Mehhiko Ühendriikide vaheline piiritusjookide nimetuste vastastikuse tunnustamise ja kaitse kokkulepe – Ühiskomitee raames esitatud dokumendid – Dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumine – Rahvusvaheliste suhetega seotud avalikke huve kaitsev erand – Kolmanda isiku ärihuve kaitsev erand

Kohtuasjas T-166/19,

Marco Bronckers, elukoht Brüssel (Belgia), esindaja: P. Kreijger, advokaat,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Ehrbar ja A. Spina,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 10. jaanuari 2019. aasta otsus C(2019) 150 final, millega jäeti rahuldamata kordustaotlus tutvuda dokumentidega „Tequila cases found by the Tequila Regulatory Council to be informed to the European Commission (Ares (2018) 4023479)“ ja „Verification Reports in the European Market (Reportes de Verificación en el Mercado Europeo) (Ares (2018) 4023509))“,

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: president H. Kanninen, kohtunikud N. Półtorak (ettekandja) ja M. Stancu,

kohtusekretär: ametnik P. Cullen,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 15. juuli 2020. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

Vaidluse taust

1 Hageja Marco Bronckers esitas 8. mail 2018, tuginedes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrusele (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (ELT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331), taotluse tutvuda kõigi piiritusjookide ühiskomitee (edaspidi „ühiskomitee“) koosolekute protokollidega; ühiskomitee oli moodustatud Euroopa Ühenduse ja Mehhiko Ühendriikide vahelise piiritusjookide nimetuste vastastikuse tunnustamise ja kaitse 1997. aasta kokkuleppe raames (ELT 1997, L 175, lk 33, edaspidi „1997. aasta kokkulepe“). Euroopa Komisjon otsustas võimaldada hagejal osaliselt tutvuda ühiskomitee kahe koosoleku protokolliga, nimelt 30. märtsi 2011. aasta ja 3. juuni 2013. aasta koosoleku protokolliga.

2 Hageja kinnitas 3. juulil 2018, et ta sai väljastatud dokumendid kätte, ega vaidlustanud tehtud kustutusi, väites üksnes seda, et komisjoni valitud dokumendid ei ole ammendavad. Samal ajal esitas ta komisjoni põllumajanduse peadirektoraadile uue taotluse teatavate neis avalikustatud dokumentides mainitud dokumentidega tutvumiseks. Hageja märkis järgmist:

– „30. märtsi 2011. aasta koosoleku protokollis (punkt 2) on mainitud arutelu, mis puudutab Mehhiko avastatud rikkumisi seoses nimetuse Tequila kasutamisega Euroopa turul; arutelu tugines loetelule (mida on mainitud 3. juuni 2013. aasta koosoleku protokolli punktis 4).

– 3. juuni 2013. aasta koosoleku protokollis (punkt 4) on mainitud Consejo Regulador de Tequila esitatud dokumente Euroopa Liidus valmistatud toodete kohta, mida Mehhiko peab geograafilise tähise Tequila ilmseteks rikkumisteks.“

3 Komisjon määratles 21. augusti 2018. aasta kirjas kaks asjasse puutuvat dokumenti, nimelt dokumendid Ares(2018) 4023479 ja Ares(2018) 4023509 (edaspidi „taotletud dokumendid“). Taotletud dokumendid olid komisjoni sõnul saadud Mehhiko ametivõimudelt, kellega konsulteeriti vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 4. Komisjon jättis nende dokumentidega tutvumise taotluse rahuldamata määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 ja lõike 1 punktis a sätestatud erandite alusel, mis puudutavad juriidilise isiku ärihuvide kaitset ja rahvusvaheliste suhetega seotud avaliku huvi kaitset.

4 Hageja esitas 5. septembril 2018 kordustaotluse, milles ta palus komisjonil oma seisukoht uuesti läbi vaadata. Komisjon pikendas kordustaotlusele vastamise tähtaega 26. septembri 2018. aasta e-kirjaga 15 tööpäeva võrra, tuginedes määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikele 2. Komisjon teatas 17. oktoobri 2018. aasta e-kirjas hagejale, et tal ei ole võimalik vastust anda enne pikendatud tähtaja möödumist.

5 Komisjon teatas 14. novembri 2018. aasta e-kirjas hagejale, et vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetele 4 ja 5 konsulteeris komisjoni peasekretariaat kõnealuste dokumentide (osalise) avalikustamise küsimuses uuesti Mehhiko ametiasutustega.

6 Komisjon jättis 10. jaanuaril 2019 rahuldamata hageja kordustaotluse taotletud dokumentidega tutvumiseks (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

Menetlus ja poolte nõuded

7 Hageja esitas 14. märtsil 2019 Üldkohtu kantseleisse hagiavalduse käesolevas asjas.

8 Hageja esitas 19. juulil 2019 Üldkohtule taotluse teha menetlustoiming, et kontrollida taotletud dokumentide sisu ja nende privaatsust.

9 Üldkohus küsis 31. märtsil 2020 kodukorra artikli 89 lõikes 3 ette nähtud menetlust korraldava meetme raames pooltelt, kas nad soovivad vaatamata Covid-19ga seotud tervishoiukriisile olla ära kuulatud kohtuistungil. Pooled vastasid määratud tähtaja jooksul.

10 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu suuliselt esitatud küsimustele kuulati ära 15. juuli 2020. aasta kohtuistungil.

11 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

12 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

13 Hagi põhjenduseks esitab hageja neli väidet.

14 Esimese väite kohaselt on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandat taanet ja/või ELTL artiklit 296. Teise väite kohaselt on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 2 ja/või ELTL artiklit 296. Kolmanda väite kohaselt on rikutud kohustust avalikustada taotletud dokumendid ülekaaluka üldise huvi alusel juhul, kui kõik dokumendid, millega tutvumist taotletakse, või osa neist puudutavad ärihuve määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 tähenduses. Lõpetuseks on neljanda väite kohaselt rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikeid 6 ja 7 ning/või ELTL artiklit 296.

15 Üldkohus peab otstarbekaks analüüsida ELTL artikli 296 rikkumist käsitlevaid väiteid enne muude etteheidete ja väidete analüüsimist.

Väited, et on rikutud ELTL artiklit 296

16 Hageja väidab, et rikutud on ELTL artiklit 296 määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandast taandest ja artikli 4 lõikest 2 tulenevate erandite kohaldamisel komisjoni poolt ning seoses võimalusega lubada taotletud dokumentidega osaliselt tutvuda.

17 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

18 Komisjon väidab, et esimese väite raames esitatud etteheide põhjenduse puudumise kohta on vastuvõetamatu, kuna hageja sellekohased argumendid ei vasta kodukorra artikli 76 nõuetele.

19 Selle kohta tuleb kõigepealt märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tähendab kodukorra artiklis 76 sisalduv nõue, et hagiavaldus peab sisaldama eelkõige hagi eset ning ülevaadet fakti- ja õigusväidetest, et see teave peab olema esitatud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks valmistuda enda kaitsmiseks ja Üldkohus saaks vajaduse korral teha asjas otsuse ilma täiendavate andmeteta (29. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Intercontact Budapest *vs.* CdT, T-640/18, ei avaldata, EU:T:2020:167, punkt 24).

20 Käesoleval juhul on ELTL artiklit 296 mainitud hagiavalduse esimese väite pealkirjas. Ühtlasi esitab hageja rea argumente, milles ta vaidlustab lisaks vaidlustatud otsuse põhjendatusele ka selle, et otsuse põhjendused on piisavad. Need asjaolud võimaldavad Üldkohtul mõista hageja arutluskäiku ja komisjonil esitada selle kohta oma argumendid.

21 Seega tuleb järeldada, et vastupidi komisjoni väidetele on põhjenduste puudumist käsitlev väide vastuvõetav.

22 Alustuseks tuleb märkida, et ELTL artikliga 296 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktiga c nõutavad põhjendused peavad vastama asjaomase akti laadile ja neist peab selgelt ja üheselt selguma akti andnud institutsiooni arutluskäik, mistõttu huvitatud isikutel oleks võimalik mõista võetud meetme põhjendusi ja pädeval liidu kohtul teostada selle üle kontrolli (vt selle kohta 29. septembri 2011. aasta kohtuotsus Elf Aquitaine *vs.* komisjon, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 147 ja seal viidatud kohtupraktika).

23 Kui tegemist on dokumentidega tutvumise taotlusega ja institutsioon jätab selle rahuldamata, peab ta igal üksikjuhul tema valduses oleva teabe põhjal eraldi tõendama, et dokumendid, millega soovitakse tutvuda, kuuluvad tõepoolest määruses nr 1049/2001 loetletud erandite alla (10. septembri 2008. aasta kohtuotsus Williams *vs.* komisjon, T-42/05, EU:T:2008:325, punkt 95, ja 7. juuli 2011. aasta kohtuotsus Valero Jordana *vs.* komisjon, T-161/04, ei avaldata, EU:T:2011:337, punkt 49).

24 Kuigi komisjon peab esitama põhjused, miks mõne määruses nr 1049/2001 ette nähtud erandi dokumentidega tutvumise õigusest kohaldamine on konkreetsel juhul põhjendatud, ei ole ta siiski kohustatud esitama teavet, mis läheb kaugemale sellest, mis on vajalik, et taotleja mõistaks otsuse põhjusi ja et Üldkohus saaks kontrollida otsuse õiguspärasust (vt selle kohta 30. jaanuari 2008. aasta kohtuotsus Terezakis *vs.* komisjon, T-380/04, ei avaldata, EU:T:2008:19, punkt 119).

25 Selles osas tuleb täheldada, et vaidlustatud otsuse põhjused on selles selgelt välja toodud.

26 Eelkõige tõi komisjon välja erandid, millel tema keeldumine põhines, nimelt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes ja lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandid, mis puudutavad rahvusvaheliste suhetega seotud avalikke huve ja ärihuve.

27 Täpsemalt märkis komisjon vaidlustatud otsuses sisuliselt, et keeldudes võimaldamast tutvuda taotletud dokumentidega määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmanda taande alusel, võttis ta esiteks arvesse Mehhiko ametiasutuste vastuseisu kõnealuste dokumentide avalikustamisele, sealhulgas taotletud dokumentide sisu puudutavaid argumente, ning teiseks järeldas, et nende avalikustamine võib kahjustada ühiskomitee toimimist. Sellega seoses rõhutas ta, et Mehhiko ametiasutused esitasid talle taotletud dokumendid seoses ühiskomitee koosolekutega. Lisaks märkis komisjon, et taotletud dokumentides olid loetletud arvatavad pettused ning üksused, kes liidus „pseudo-Tequilat“ kasutavad või müüvad. Mehhiko ametiasutused on mõne arvatava kuritarvituse asjas juba esitanud kohtule hagid liidu liikmesriikide vastu „Tequila-piraatluse“ osas. Nende menetluste raames teevad liit ja Mehhiko ametiasutused tihedat koostööd. Lisaks uurivad mõlemad pooled võimalikke meetmeid seoses piiritusjookide geograafiliste tähistega.

28 Komisjon nentis, et taotletud dokumentide avalikustamist partnerist kolmanda riigi arvamuse vastaselt võib viimane pidada usalduse kuritarvitamiseks ja see võib kaasa tuua selle, et talle, eelkõige ühiskomiteele, ei edastata tulevikus enam teatavat teavet. Seetõttu oleks sellel kahjulik mõju ühiskomitee toimimisele ja igasugusele tulevasele koostööle seoses geograafiliste tähiste ja nende kaitsega liidus.

29 Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimesele taandele tuginedes teatas komisjon veel, et taotletud dokumendid sisaldavad Mehhiko tekiilatootjaid puudutavat konfidentsiaalset äriteavet. Komisjoni sõnul sisaldavad need dokumendid muu hulgas loetelu liidus toimuvatest vaidlustest Mehhiko

ametiasutuste, Mehhiko tekiilatootjate ja liidu ettevõtjate vahel, kes müüvad Tequilat liidu siseturul ilma igasuguse sertifitseerimise või loata, ning nende toodete ja kaubamärkide nimesid, mida Mehhiko ametiasutused ei ole kinnitanud müügiks liidus Tequila nime all, geograafilisi piirkondi, kus neid võib leida, teavet nende tootjate ja liidu äriühingute kohta, kes neid tooteid müüvad, ning meetmeid, mida Mehhiko ametivõimud nende suhtes võtavad, sealhulgas ettepanekud pöörduda kohtusse. Komisjon lisas, et seda teavet tuleb lugeda äriliselt tundlikuks ja et seetõttu oli võimalik eeldada, et Mehhiko ametiasutused esitasid talle dokumendid, mis sisaldasid tundlikku äriteavet, oodates õiguspäraselt, et neid ei avalikustata. Komisjoni sõnul esineb oht, mida saab ette näha ja mis ei ole oletuslik, et selle tundliku äriteabe avalikustamine kahjustab asjaomaste äriühingute ärihuve ja tegevust määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande tähenduses.

30 Lisaks analüüsis komisjon võimalust lubada taotletud dokumentidega osaliselt tutvuda. Eespool esitatud põhjustel ei saa siiski võimaldada tutvumist märkimisväärse osaga neist dokumentidest, kahjustamata eespool kirjeldatud huve.

31 Eeltoodud asjaolusid arvestades tuleb tõdeda, et komisjon esitas vaidlustatud otsuses piisavalt üksikasjalikult faktilised ja õiguslikud asjaolud ning kõik kaalutlused, mille tõttu ta selle otsuse vastu võttis. Igal juhul olid otsuse põhjendused piisavad, et võimaldada hagejal mõista selle põhjendusi, et oma õigusi kaitsta, ning Üldkohtul kontrolli teostada.

32 Seega tuleb ELTL artikli 296 rikkumise väited tagasi lükata.

Esimene väide, et on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandat taanet

33 Alustuseks on oluline korrata, et määruse nr 1049/2001 eesmärk on – nagu on märgitud selle põhjenduses 4 ja artiklis 1 – anda üldsusele võimalikult laiaulatuslik õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega (1. veebruari 2007. aasta kohtuotsus Sison *vs.* nõukogu, C-266/05 P, EU:C:2007:75, punkt 61, ja 27. novembri 2019. aasta kohtuotsus Izuzquiza ja Semsrott *vs.* Frontex, T-31/18, EU:T:2019:815, punkt 58).

34 Siiski on määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktiga a kaitstavad huvid eriti tundlikud ja olulised ning see koos asjaoluga, et institutsioon on kohustatud nimetatud sätte alusel keelduma dokumentidega tutvumise võimaldamisest, kui dokumendi üldsusele avaldamine neid huvisid kahjustaks, teeb institutsioonil sellise otsuse vastuvõtmise keeruliseks ja delikaatseks, eeldades erilist ettevaatlikkust (1. veebruari 2007. aasta kohtuotsus Sison *vs.* nõukogu, C-266/05 P, EU:C:2007:75, punkt 35).

35 Seda kinnitab asjaolu, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 1 sätestatud erandid on sõnastatud imperatiivselt, kuna institutsioonid on kohustatud keelduma kohustuslike erandite alla kuuluvate dokumentidega tutvumise võimaldamisest, kui esitatakse tõend sellistes erandites osutatud asjaolude kohta, ilma et oleks vaja kaaluda avaliku huvi kaitset ja muudest huvidest tulenevat kaitset (11. juuli 2018. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon, T-644/16, ei avaldata, EU:T:2018:429, punkt 23).

36 Peale selle, kuna ühelt poolt on tegemist eranditega üldsuse võimalikult laiaulatuslikust õigusest dokumentidega tutvuda, tuleb neid tõlgendada ja kohaldada kitsalt (1. veebruari 2007. aasta kohtuotsus Sison *vs.* nõukogu, C-266/05 P, EU:C:2007:75, punkt 63, ja 7. veebruari 2018. aasta kohtuotsus Access Info Europe *vs.* komisjon, T-851/16, EU:T:2018:69, punkt 36), mistõttu ei piisa erandi kohaldamise põhjendamiseks ainuüksi asjaolust, et asjaomane dokument puudutab erandiga kaitstud huvi (27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* EnBW, C-365/12 P, EU:C:2014:112, punkt 64, ja 7. veebruari 2018. aasta kohtuotsus Access Info Europe *vs.* komisjon, T-851/16, EU:T:2018:69, punkt 36).

37 Teisalt ei ole määruse nr 1049/2001 artiklis 4 sätestatud erandite kitsa tõlgendamisega vastuolus see, kui asjaomasel institutsioonil on nimetatud artikli lõike 1 punktis a sätestatud avalikku huvi kaitsvate erandite puhul ulatuslik kaalutlusruum otsustada, kas dokumendi avalikustamine võib kahjustada selle sättega kaitstud huve, ning sellega seoses peab Üldkohtu teostatav kontroll selle üle, kas institutsiooni otsus keelduda mõne nimetatud erandi alusel dokumendiga tutvumist võimaldamast, on õiguspärane, piirduma menetlusnormide järgimise, põhjendamiskohustuse täitmise, faktide sisulise õigsuse kontrollimisega ning selle kontrollimisega, ega ei ole tehtud ilmset hindamisviga või kuritarvitatud võimu (vt selle kohta 1. veebruari 2007. aasta kohtuotsus Sison *vs.* nõukogu, C-266/05 P, EU:C:2007:75, punkt 64, ja 12. septembri 2013. aasta kohtuotsus Besselink *vs.* nõukogu, T-331/11, ei avaldata, EU:T:2013:419, punkt 34).

38 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb käesolevas asjas otsustada, kas komisjon kohaldas õigesti määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes sätestatud erandit, mille kohaselt institutsioonid keelduvad võimaldamast tutvuda dokumendiga, mille avalikustamine kahjustaks rahvusvaheliste suhetega seotud avalikke huve.

Esimene väiteosa

39 Esimeses osas väidab hageja, et taotletud dokumentide avalikustamine ei tekita põhimõttelisi probleeme. Sellega seoses nendib ta, et vaidlustatud otsusest nähtub, et Mehhiko ametiasutuste vastuseis põhineb küsimusel, kas nimetatud dokumendid kujutavad endast määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kohaldamisalasse kuuluvat ärisaladust. Hageja märgib, et komisjoni jaoks piisab ainuüksi asjaolust, et välisriigi valitsus ei nõustu dokumentide avalikustamisega, olenemata dokumentide laadist või vastuväidete põhjendatusest, et järeldada, et avalikustamine kahjustaks rahvusvahelisi suhteid. Mehhiko ametiasutustele ei saa siiski anda õigust takistada kõigi Mehhiko eraorganisatsioonide kõikide liidu kodanike tegevust puudutavate kaebuste avalikustamist, ilma et nad peaksid tõendama, et need kaebused sisaldavad Mehhiko ettevõtjate või kodanike ärisaladusi. Hageja tugineb eelkõige liidu õiguse aluspõhimõttele, mille kohaselt on liidu kodanikel õigus tutvuda liidu institutsioonide käsutuses olevate dokumentidega, sealhulgas dokumentidega, mis sisaldavad muude kui Euroopa kodanike väiteid liidu kodanike kohta. Mehhiko ametiasutuste esitatud ainus selgitus seisneb asjaolus, et avalikustamine kahjustab eraõiguslike isikute, st Mehhiko tekiilatootjate ärihuve määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 tähenduses. Hageja lisab, et liidu positsioon rahvusvahelisel areenil on piisavalt tugev, et taluda mõningaid erimeelsusi oma äripartneritega seoses vajadusega hoida liidu jaoks nii olulisi väärtusi nagu läbipaistvus ja kodanike teavitamise kohustus.

40 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

41 Nagu nähtub eespool punktist 1, võimaldas komisjon hagejal osaliselt tutvuda ühiskomitee kahe koosoleku protokolliga. Samas, nagu nähtub eespool punktist 2, ei võimaldanud komisjon tutvuda taotletud dokumentidega.

42 Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 4 näeb ette, et kolmandate isikute dokumentide puhul konsulteerib institutsioon kolmanda isikuga, et hinnata, kas tuleks kohaldada lõike 1 või 2 erandit, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et dokument tuleb avalikustada või et seda ei tohi avalikustada.

43 Käesoleval juhul on taotletud dokumendid koostanud Consejo Regulador de Tequila. See mittetulundusorganisatsioon on saanud Mehhiko valitsuse heakskiidu, et teha järelevalvet ja tõendada, et tekiila tootmine, villimine ja märgistamine toimub Mehhiko ametlike tekiilastandardite kohaselt. Ta jälgib ka 1997. aasta kokkuleppe kohaldamist ja teeb selle üle järelevalvet. Seega, kuigi taotletud dokumendid on koostanud Consejo Regulador de Tequila ja need sisaldavad teavet nimetusega Tequila seotud erahuvide rikkumiste kohta, olid need mõeldud üksnes 1997. aasta kokkuleppe alusel tegutseva ühiskomitee raames Mehhiko ametiasutuste poolt liidule esitamiseks. Seetõttu konsulteeris komisjon enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist Mehhiko ametiasutustega.

44 Konsultatsioonide käigus mainisid Mehhiko ametiasutused võimalust, et taotletud dokumentide võimalik avalikustamine kahjustab füüsilise või juriidilise isiku ärihuvide, sealhulgas intellektuaalomandi kaitset.

45 Sellega seoses tuleb silmas pidada, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 4 sätestatud kohustus konsulteerida muu kolmanda isikuga kui liikmesriik ei ole institutsiooni jaoks siduv, kuid peab võimaldama tal hinnata, kas mõni selle artikli lõigetes 1 või 2 sätestatud erand on kohaldatav (30. jaanuari 2008. aasta kohtuotsus Terezakis *vs.* komisjon, T-380/04, ei avaldata, EU:T:2008:19, punkt 60).

46 Seega, kuigi kolmandalt isikult pärinevate dokumentide puhul on selle isikuga konsulteerimine küll kohustuslik, on ikkagi komisjoni ülesanne hinnata nende dokumentide avalikustamisega kaasneda võivaid ohte. Eelkõige ei saa ta asuda seisukohale, et kolmanda isiku vastuseis tähendab automaatselt, et avalikustamist ei saa toimuda ohu tõttu rahvusvahelistele suhetele, vaid ta peab kõiki asjas tähtsust omavaid asjaolusid sõltumatult analüüsima ja tegema oma kaalutlusruumi piires otsuse.

47 Lisaks on otsus, mille institutsioon peab kõnealuse sätte alusel tegema, keerukas ja delikaatne ning selle puhul on vaja olla eriti ettevaatlik, arvestades eelkõige kaitstava huvi erilist tundlikkust ja olulisust (4. mai 2012. aasta kohtuotsus In't Veld *vs.* nõukogu, T-529/09, EU:T:2012:215, punkt 24).

48 Käesolevas asjas nähtub toimiku materjalidest, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes ette nähtud erandi rakendamisel, nagu on märgitud eespool punktis 27, ei võtnud komisjon arvesse mitte üksnes Mehhiko ametiasutuste põhistatud vastuseisu, vaid ka taotletud dokumentides sisalduva teabe sisu, samuti Mehhiko ametiasutuste argumenti, et neis dokumentides sisalduv teave puudutab ärihuve, erilist konteksti, milles ta need oli saanud, ja negatiivseid tagajärgi, mida nende avalikustamine võib kaasa tuua.

49 Sellega seoses järeldas komisjon pärast eespool punktis 48 nimetatud asjaolude uurimist, nagu on märgitud eespool punktis 28, et Mehhiko ametiasutused võivad pidada taotletud dokumentide avalikustamist usalduse kuritarvitamiseks ja selle tulemuseks võib olla edaspidi teatava teabe edastamisest keeldumine, eelkõige ühiskomiteele, mis kahjustaks komitee toimimist ja igasugust tulevast koostööd geograafiliste tähiste ja nende kaitse osas liidus. Seega ei toonud Mehhiko ametiasutuste vastuseis automaatselt kaasa komisjoni keeldumist taotletud dokumentide avalikustamisest.

50 Järelikult tuleb tagasi lükata hageja argument, mille kohaselt komisjon leidis, et piisab ainuüksi asjaolust, et Mehhiko ametiasutused ei nõustu dokumentide avalikustamisega, olenemata dokumentide laadist või vastuväidete põhjendatusest, et järeldada, et avalikustamine kahjustaks rahvusvahelisi suhteid.

51 Seda järeldust ei saa seada kahtluse alla hageja argument, et käesoleval juhul on põhiküsimus Mehhiko ametiasutuste vastuseisu õiguspärasus, mis seisneb asjaolus, et taotletud dokumentide avalikustamine kahjustaks eraõiguslike isikute ärihuve määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande tähenduses. Nagu ilmneb hageja menetlusdokumentidest ja kohtuistungil väljendatud seisukohast, tuleneb sellest argumendist sisuliselt, et komisjon oleks saanud keelduda taotletud dokumentide avalikustamisest üksnes siis, kui oleks kohaldatav määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erand, millel Mehhiko ametiasutuste vastuseis põhines.

52 Sellega seoses ei ole komisjon esiteks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes sätestatud erandi kohaldatavuse analüüsimisel kohustatud võtma seisukohta määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandi kohaldatavuse küsimuses. Siiski on kolmanda riigi vastuväidete põhjendused üks asjaoludest, mida ta peab käesoleval juhul selle kontrolli raames arvesse võtma. Täpsemalt ei põhine komisjoni hinnang ohule, mida avalikustamine

rahvusvahelistele suhetele kaasa toob, mitte ainult selle põhjenduse hindamisel, millele kolmas riik taotletud dokumentide avalikustamisele vastuseisu avaldades tugineb, vaid kõigi nende dokumentide võimaliku avalikustamisega seotud asjaolude hindamisel.

53 Teiseks, nagu hageja kohtuistungil möönis, analüüsis komisjon Mehhiko ametiasutuste vastuseisu põhjendusi seoses taotletud dokumentide sisuga ühe asjaoluna, mida ta võttis arvesse rahvusvaheliste suhetega seotud avaliku huvi võimaliku kahjustamise hindamisel. Sellega seoses tuvastas komisjon, et taotletud dokumendid sisaldasid tundlikku teavet. See järeldus on põhjendatud, kuna nagu nähtub eespool punktist 27, hõlmavad need dokumendid teavet arvatavate pettuse juhtumite kohta, üksuste kohta, kes kasutavad või müüvad pseudo-Tequilat liidus, ja kavandatavaid meetmeid seoses piiritusjookide geograafiliste tähistega.

54 Seega tuleb tagasi lükata hageja argument, mille sisu kohaselt ei saanud komisjon keelduda taotletud dokumentide avalikustamisest, tõendamata, et Mehhiko ametiasutuste vastuseis oli põhjendatud.

55 Seega tuleb esimese väite esimene osa tagasi lükata.

Teine väiteosa

56 Teises osas väidab hageja, et oht, et asjaomaste dokumentide avalikustamine võib kahjustada suhteid rahvusvahelise kaubanduspartneriga, on oletuslik või isegi ebatõenäoline. Selles osas on tõenäolisem, et kui liidu liikmesriikide vastuvõtlikkus Mehhiko esitatud kaebustele 1997. aasta kokkuleppe rikkumise kohta on paremini teada, parandaks see liidu mainet usaldusväärse partnerina rahvusvahelistes suhetes.

57 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

58 Tuleb teha kindlaks, kas komisjon esitas vaidlustatud otsuses usutavad selgitused selle kohta, kuidas võib vaidlusaluste dokumentidega tutvumine konkreetselt ja tegelikult kahjustada liidu rahvusvahelisi huve, ning kas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 1 sätestatud erandite alusel komisjonile antud ulatusliku kaalutlusõiguse piirides võib väidetavat kahjustamist pidada mõistlikult ettenähtavaks, mitte puhtoletuslikuks (28. novembri 2013. aasta kohtuotsus Jurašinović *vs.* nõukogu, C-576/12 P, EU:C:2013:777, punkt 45).

59 Lahendades hagi komisjoni otsuse peale, millega keelduti võimaldamast tutvuda dokumendiga määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmanda taande alusel, hagi, mille põhjendamiseks hageja väidab, et komisjon ei ole tõendanud, et selle dokumendi avalikustamine kahjustaks selles sättes ette nähtud erandiga kaitstud avalikku huvi, peab kohus talle esitatud väidete piires kontrollima, kas komisjon on oma otsuses tõepoolest esitanud nõutavad selgitused ja tõendanud, et esineb mõistlikult ettenähtav kahjustamise oht, mis ei ole ainult puhtoletuslik (19. märtsi 2020. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon, C-612/18 P, ei avaldata, EU:C:2020:223, punkt 33).

60 Nagu hageja rõhutab, leidis komisjon käesolevas asjas tingivat kõneviisi kasutades, et taotletud dokumentide avalikustamine võib kahjustada rahvusvahelisi suhteid, tõendamata, et see oht on kindel. Sellegipoolest tuleb rõhutada, et nii toimides ei rikkunud komisjon määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandast taandest tulenevaid nõudeid, kuna vastavalt eespool punktides 58 ja 59 viidatud kohtupraktikale ei ole ta kohustatud tõendama liidu rahvusvaheliste suhete kaitse kahjustamise kindla ohu esinemist, vaid üksnes mõistlikult ettenähtava, mitte puhtoletusliku ohu esinemist.

61 Ülejäänud osas nentis Üldkohus, et see, kuidas kolmanda riigi ametiasutused saavad aru Euroopa Liidu otsustest, on osa selle kolmanda riigiga sisse seatud suhetest. Sellest sõltub tegelikult nende suhete jätkamine ja kvaliteet (27. veebruari 2018. aasta kohtuotsus CEE Bankwatch Network *vs.* komisjon, T-307/16, EU:T:2018:97, punkt 90).

62 Lisaks, nagu nähtub eespool punktis 37 viidatud kohtupraktikast, on komisjonil määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kohaldamisel ulatuslik kaalutlusõigus selle kindlakstegemisel, kas dokumendi avalikustamine üldsusele kahjustab selle sättega kaitstavaid huve.

63 Sellega seoses nähtub vaidlustatud otsusest, et ühiskomitee eesmärk on kaitsta toodete geograafilisi tähiseid. Seega võis komisjon kõnealuse erandi analüüsimisel asuda õiguspäraselt seisukohale, et juhul, kui taotletud dokumendid, mille Mehhiko ametiasutused tegid komiteele teatavaks ja mis on otseselt seotud komitee töö ja koostööga geograafiliste tähiste kaitse valdkonnas, avalikustatakse, vaatamata nende ametiasutuste kahel korral väljendatud vastuseisule, võivad nad pidada seda toimingut usalduse kuritarvitamiseks. Komisjon võis samuti põhjendatult asuda seisukohale, et see võib ohustada koostööd geograafiliste tähiste kaitse valdkonnas selle kolmanda riigiga, mis võib kaasa tuua Mehhiko ametiasutuste keeldumise edastada tulevikus teatavat teavet, eelkõige ühiskomiteele. Nimelt, nagu on märgitud eespool punktis 27, on taotletud dokumentides loetletud arvatavad pettused, mainitud üksusi, kes kasutavad või müüvad pseudo-Tequilat liidus, ning need sisaldavad teavet, et mõne võimaliku pettuse teel kasutamise suhtes on juba algatatud kohtumenetlus, mille raames liit ja Mehhiko ametiasutused teevad tihedat koostööd. Seega ei teinud komisjon ilmset hindamisviga, kui ta leidis, et taotletud dokumentide avalikustamine võib avaldada negatiivset mõju ühiskomitee toimimisele, mille eesmärk on kaitsta toodete geograafilisi tähiseid, ning kogu tulevasele koostööle seoses geograafiliste tähiste ja nende kaitsega liidus.

64 Seega tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud otsuses komisjoni esitatud selgitused, nagu need on esitatud eespool punktis 63, on usutavad ja näitavad, nagu nõuab eespool punktis 58 viidatud kohtupraktika, et oht rahvusvahelistele suhetele on ettenähtav, mitte ainult oletuslik. Selle ohu esinemisest piisab, et põhjendada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes nimetatud erandi kohaldamist kõikide taotletud dokumentide suhtes ja see jääb komisjoni ulatusliku kaalutlusõiguse piiresse, mida tuleb eespool punktis 37 viidatud kohtupraktika kohaselt selle erandi rakendamisel tunnustada.

65 Seega tuleb esimese väite teine osa tagasi lükata.

66 Seda järeldust ei saa seada kahtluse alla hageja esitatud kahe täiendava argumendiga.

67 Esiteks rõhutab hageja, et dokumendid, millega tutvumist ta taotleb, ei puuduta läbirääkimisi sellise rahvusvahelise lepingu üle, mille raames poolte seisukohad muutuvad. Vaidlusalused dokumendid puudutavad pigem liidu ja Mehhiko vahel sõlmitud rahvusvahelise lepingu tegelikku kohaldamist. Selles osas on selliste õigusnormide nagu aluslepingu sätete kohaldamine õiguskindluse küsimus. Ootused õiguskindluse valdkonnas suurendavad läbipaistvuse põhimõtte tähtsust kohaldamise etapis.

68 Selle argumendiga ei saa nõustuda.

69 Kõigepealt tuleb esile tuua, et mõiste „rahvusvahelised suhted“, millele on viidatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes, on liidu õiguse mõiste (vt selle kohta 14. veebruari 2012. aasta kohtuotsus Saksamaa *vs.* komisjon, T-59/09, EU:T:2012:75, punkt 62).

70 Ei selle sätte sõnastus ega kohtupraktika ei viita sellele, et konkreetse rahvusvahelise lepingu „läbirääkimiste“ ja „kohaldamise“ etappidest pärinevatele dokumentidele kohaldatakse *a priori* erinevat kaitsetaset.

71 Järelikult võib selle hindamine, kas esineb oht kahjustada ühiskomitee toimimist ja seega koostööd geograafiliste tähiste kaitse valdkonnas, kujutada endast sobivat standardit kaitstud huvi kahjustamise ohu kaalumisel seoses 1997. aasta kokkuleppe kohaldamisega seotud dokumentide avalikustamisega.

72 Teiseks väidab hageja, et 1997. aasta kokkuleppe kohaldamine on jätkuvalt oluline liidu eraõiguslike ettevõtjate jaoks, kellest kedagi ei kutsutud ühiskomitee koosolekutel osalema. Komitees arutatud dokumentide läbipaistvus on seega eriti oluline.

73 Ka selle argumendiga ei saa nõustuda.

74 Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandast taandest tuleneb nimelt, et ülekaaluka üldise huvi võimalikku olemasolu ei ole vaja kontrollida, kui viidatakse rahvusvaheliste suhetega seotud avalikku huvi kaitsvale erandile (27. veebruari 2018. aasta kohtuotsus CEE Bankwatch Network *vs.* komisjon, T-307/16, EU:T:2018:97, punkt 124). Tuleb lisada, et sama kehtib ka erahuvi kohta.

75 Kuigi käesolev argument esitati selleks, et kinnitada teisi esimese väitega seotud argumente, ei sea see kahtluse alla eespool esitatud järeldusi, millest nähtub, et komisjon ei ole määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes nimetatud erandit kohaldades teinud ilmset hindamisviga.

76 Seetõttu tuleb täiendavad argumendid tagasi lükata.

77 Kõike eelnevat arvestades tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

78 Sellest tulenevalt ei ole vaja kontrollida teise ja kolmanda väite põhjendatust osas, milles need osutavad määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 rikkumisele või tuginevad sättega seotud ülekaalukale avalikule huvile, kuna selleks, et vaidlustatud otsus oleks õiguslikult põhjendatud, piisab taotletud dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumiseks ühest erandist, millele komisjon on õigesti tuginenud (vt selle kohta 11. juuli 2018. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon, T-644/16, ei avaldata, EU:T:2018:429, punkt 78).

79 Neljas väide, mis puudutab taotletud dokumentidega osalise tutvumise võimaldamisest keeldumist, tuleb samuti tagasi lükata. Nagu nähtub eespool punktist 64, järeldas komisjon, keeldudes taotletud dokumentidega tutvumise võimaldamisest, ilma et ta oleks teinud ilmset hindamisviga, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes sätestatud erand on kõigi nende dokumentide suhtes kohaldatav.

Menetlustoimingu taotlus

80 Hageja esitas oma repliigis Üldkohtule taotluse teha menetlustoiming, et kontrollida taotletud dokumentide sisu ja nende privaatsust.

81 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsuse põhjendus, mis puudutab määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes ette nähtud erandi kohaldamist, põhineb rahvusvaheliste suhetega seotud avaliku huvi kaitsel olukorras, kus on kaalul taotletud dokumentide avalikustamine, hoolimata Mehhiko ametiasutuste poolt kahel korral väljendatud vastuseisust. Sellega seoses väidab hageja – kes ei sea iseenesest kahtluse alla võimalust kohaldada rahvusvaheliste suhetega seotud avalikku huvi kaitsvat erandit, pidades silmas nende dokumentide sisu –, et käesoleval juhul sõltub selle huvi kahjustamise ohu hindamine sellest, kas need dokumendid sisaldavad määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kohaldamisalasse kuuluvaid ärisaladusi. Nagu nähtub esimese väite esimese osa analüüsist, ei ole see argument põhjendatud. Sellega seoses saab Üldkohus konkreetselt hinnata, kas asjaomane institutsioon võis viidatud erandi alusel dokumendiga tutvumise võimaldamisest õiguspäraselt keelduda, ja seega kontrollida selle otsuse õiguspärasust, millega keelduti võimaldamast

kõnealuse dokumendiga tutvuda (vt selle kohta 28. novembri 2013. aasta kohtuotsus Jurašinović *vs.* nõukogu, C-576/12 P, EU:C:2013:777, punktid 26–30, ja 2. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus Strack *vs.* komisjon, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, punkt 73).

82 Seega tuleb menetlustoimingu taotlus jätta rahuldamata.

83 Seega tuleb hagi tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

84 Vastavalt Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

85 Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Marco Bronckersilt.

Kanninen Półtorak Stancu

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 25. novembril 2020 Luxembourgis.

Allkirjad